

Весна і Мати: дві краплини сонця

(літературно-музична композиція)

Звучить мелодія «Аве Марія». На сцену виходять двоє ведучих.

Перша ведуча: Творець неба і землі, всього видимого і невидимого «з уст дітей... учинив хвалу» (Псалом 8:3).

Друга ведуча: Живуть на Землі люди і з ранніх літ славлять Бога за все, що мають у житті: яскраве сонечко, блакитне небо, за місяць і зорі, за мальовничі краєвиди, за батьків, за милість Господню.

Перша ведуча: На нашу землю прийшов травень, гаптований солов'їним співом, і приніс нам свято Матері. В останній місяць весни, коли природа Мати виряджає свою доню Землю в пишному вбранні весняних квітів та зеленої трави у дорогу життя, праці й радості, люди різних країн земної кулі відзначають це свято Божої Матері і рідної найдорожчої всім нам неньки.

Друга ведуча: У всіх народів, в усі віки жінка-мати була охоронницею, добрим янголом домашнього вогнища. Вона – корінь життя та квітка, племін якої ніколи не в'яне, а розквітає з плином літ усе дужче і дужче.

Звучить «Пісня про матір». На сцену виходить перший читець і декламує вірш:

Яке найкраще слово в світі?

Раз мудрий хтось спитав в людей.

«Здоров'я», – відповів недужий.

«Ні, молодість», – сказав старий.

«Найкраще – хліб», – жебрак говорить.

«Перемога», – відповів солдат.

«Найкраще воля», – раб промовив.

«Ні – правда!» – вигукнув мудрець.

Аж тут озвався неспіливо

Сирітка, ще малий хлопчак:

«Найкраще в світі слово – мама!»

І всі сказали: «Мама?! Так!!!...»

Перша ведуча: Одним з найдавніших свят, присвячених матері, вважається фестиваль на честь богині Реї, дружини бога Кроноса та матері численних богів і

богинь, який відзначали навесні в Стародавній Греції. Приблизно в 250 році до н.е. в Римі почали відзначати релігійне свято, присвячене богині матері Кібеле, яке тривало три дні – з 15 по 18 березня.

Друга ведуча: На початку сімнадцятого століття в Англії в четверту неділю Великого посту стали святкувати Неділю матері – свято всіх матерів Англії. У цей день було заведено провідувати мам і приносити їм спеціальний торт, який так і називався «материнський торт». Традиція вітати матерів тортом, прикрашеним 12 кульками марципана, збереглася у Великобританії і до наших часів.

Перша ведуча: Однак міжнародним святом День матері став завдяки США. У 1907 році молода американка Анна Джарвіс з Філадельфії, у якої передчасно померла її рідна мати, атакувала державні і законодавчі органи США листами з проханням започаткувати день вшанування матерів. Вона запропонувала це вшанування символізувати кольорами квітів. У кого матір була жива, той у цей день мав приколотися до одягу рожеву квітку, а в кого мати померла – білу. Через три роки її наполегливість принесла результат – у 1910 році штат Вірджинія першим визнав День матері офіційним святом. А ще через чотири роки, у 1914 році, президент США Вудро Вільсон оголосив День Матері офіційним святом усіх штатів Америки і відтоді в США його відзначають щорічно.

Друга ведуча: Поступово друга неділя травня стала святом мам ще для 23 країн світу, а понад 30 країн обрали для нього інші дні. У 1928 році вперше День матері відсвяткував Союз українок Канади, а в 1929 році свято прийшло до Галичини. Організатором урочистостей була Олена Кисилівська, редакторка тижневика «Жіноча доля». Також у 1929 році Союз українок ініціював впровадження цього свята на Тернопільщині. Товариства «Просвіта», «Рідна школа», «Пласт», «Сокіл» та інші організовували концерти, конференції, фестивалі по всій Галичині. У 1939 році свято заборонила радянська влада. З 1990 року завдяки зусиллям громадських організацій свято Матері повернулось в Україну. Святкування Дня матері в Україні введене в 1999 році указом президента. Відзначається свято кожної другої неділі травня.

Перша ведуча: Цікаво знати: святкування Дня матері саме навесні – це випадковість чи може у цьому є таємний сенс?

Друга ведуча: На нашу думку, це не випадковість. Зверніть увагу: весна символізує собою початок нового життєвого циклу. Усе в природі оживає, квітне, зеленіє і поступово підходить до стадії зрілості, щоб бути корисним на Землі перед Богом. А цьому сприяє енергія Сонця, яке за законами Всесвіту також починає активізуватися саме навесні і своїми променями пробуджує усе, надихаючи його життям. Фактично, весна – це початок нового життя. А тепер замислимося над наступним: кожна жінка-мати, народивши дитину, дає початок її життєвому шляху від перших днів появи на світ до самої пізньої зрілості, старості.

Перша ведуча: При цьому мати не просто доглядає свою дитину, вона ще намагається виховати її так, щоб її дитина протягом усього свого життя була варта звання Людини з великої літери, корисна для суспільства та навколишнього середовища, чиста душею перед Господом Богом.

Друга ведуча: Таким чином, матері не просто народжують дітей, вони разом з Сонцем і Весною відновлюють життя на Землі.

На сцену виходить другий читець і декламує вірш Надії Красоткіної «Весна і мати»:

Весна і мати. Що в них спільне є,
Що жінку ми порівнюєм з весною?
Бо кожна з них у світ життя дає.
Весна – Землі, а мама – нам з тобою.
Весна приходить, будить все од сну,
Несе тепло, дає життя рослині.
А жінка-мати – зірочку ясну
З життям дарує крихітці дитині.
Весна і мати. Що в них рідне є,
Що так одвічно їх обох єднає?
Бо кожна з них тепло й любов дає,
Нічого узамін не вимагає.
Весна і мати! Радість йде від них.
Добро і щедрість, ласка найтепліша.
Пташиний спів, дітей веселий сміх

І ніжна пісня щира, наймиліша.
Весна і мати – вічне джерело
Усього суцього, що в світі процвітає.
Від них обох іде живе тепло.
І це весну і матінку єднає.

Читець йде зі сцени. Звучить пісня «Мамо, мамо...», муз. В. Дутчака, сл. С. Макарук.

Перша ведуча: Мати, Мама, Мамуня, Матуся, Мамочка, Матіночка, Неня, Ненечка... Які надлюдські глибини скорбів містить це слово в собі, бо називає людину, яка завжди для нас найближча, найдорожча, найдобріша, найкраща, наймиліша.

Друга ведуча: Із букви краплинки та звуку сльозинки народиться одного дня на світ святе слово «м а м о», мовлене устами янголятка, і осяє хатину, як дар Божий. Це мить і це вічність, бо мама завжди з нами, вона живе в нас і в наших дітях та онуках, в усьому нашому роді і береже нас та благословляє на добро. А в найтяжчу годину стогоном вирветься з грудей тільки одне слово – як остання надія на порятунок: «Мамо!»

На сцену виходить перший читець і декламує вірш «Три матері»:

Є у кожної людини матінка єдина.
Та, що любить нас і дбає, розуму навчає.
Є у кожної дитини, навіть сиротини,
Наша мати солов'їна – рідна Україна.
І у кожному серденьку є і буде жити
Божа Мати – наша ненька, Мати всього світу.

Звучить «Пісня про матір», сл. Б. Олійника, муз. І. Поклада.

Перша ведуча: Свято матері – це і свято Матері Божої. В цей день дорослі співають пісні, славлять ту земну жінку, що привела на світ Сина Божого. А в церкві відбувається богослужіння за здоров'я матерів.

Друга ведуча: Тільки мама нічого не пошкодує для своєї дитини. У хвилини небезпеки вона ніколи не згадає про себе, все віддасть для того, щоб захистити свою дитину, зазнає будь-яких труднощів, щоб їй жилося краще. Віддасть усю мудрість

душі, тепло серця, здоров'я. Материнська любов не знає страху. Вона очищає нас, зігріває, зупиняє перед безоднею. Мати – захист і притулок для кожного з нас, вона наша опора і совість. Все, що є в нас найкращого, все від неї, від рідної неньки. Тож будьмо гідні материнської любові й пронесімо через усе своє життя це ніжне і прекрасне слово Мама. А зараз послухаємо легенду про матерів.

На сцену виходить другий читець і розповідає легенду про матерів:

Колись дуже давно на узбережжі Чорного моря жили люди. Вони орали землю, випасали худобу, рибалили. Восени, коли закінчувались польові роботи, люди виходили на берег моря і влаштовували веселі свята, ігри, які закінчувалися пусканням стріл щастя. Дивитися на ці ігри виходив сам цар морських глибин Нептун, надзвичайно страшний і сердитий володар морської стихії. «Хоч як люди хваляться своєю силою, а мене бояться. Ніхто не пускає стріл в мій бік», – вихвалявся Нептун. Та одного разу вийшли до вогнища три юнаки і пустили в бік Нептуна три стріли. «Я вас поховаю у морській безодні!!!» – заревів Нептун. Матері, дивлячись на своїх синів, замислилися. «Цар морів і справді може це зробити», думали вони і вирішили віддати свою силу синам. Юнаки стали такими дужими, що могли вистояти навіть під ударом величезної хвилі, а матері, що віддали свої сили дітям, стали слабкими. Ви бачили коли-небудь слабких, немічних жінок? Якщо зустрінете їх, не посміхайтесь, то вони віддали свої сили своїм дітям. Розлючений Нептун вигукнув: «Хай вони вистояли проти мене на березі, але в морі я порву їм руки!!!» Жінки знову зажурилися. Раптом на поверхню води вийшли дочки морського царя. Вони, як і їхній батько, були некрасиві, тому звернулися до матерів з такою умовою: «Жінки, віддайте нам свою красу, ми врятуємо ваших синів. З морської трави сплетемо для них жили і руки у них будуть такі ж сильні, як у нашого батька». Жінки погодилися. Якщо ви побачите десь некрасиву жінку, не смійтесь, не відвертайтеся, знайте: вона пожертвувала своєю красою заради дітей. Коли цар Нептун дізнався про вчинок своїх доньок, він страшенно розгнівався і перетворив їх на чайок. Ви чули, як плачуть чайки над морем? Це дочки морського царя просяться додому, але жорстокий батько не пускає їх. А моряки на чайок дивляться не надивляться, тому що вони носять красу їхніх матерів. От, нарешті, юнаки, ставши сильними, вийшли в море. Вийшли та й не повернулися. Голосно зареготав Нептун: «Не діждатися вам своїх синів, вони

заблукали, забули, бо у морі немає доріг!!!» Тоді матері вигукнули: «Хай у наших очах буде менше світла, але хай над землею яскравіше світяться зорі, щоб сини наші знайшли дорогу до рідних берегів!!!» Тільки-но матері сказали це, як у небі яскраво-яскраво засяяли зірки... Якщо ви побачите небо, вкрите зірками, знайте: зірки – то материнські очі, які завжди світять вам, щоб ви знайшли дорогу додому.

Ось яка сила материнської любові! Пам'ятайте цю легенду! В ній сказано так багато!

Звучить пісня «Мамині очі» Д. Немченка на слова М. Багрія. Читець йде зі сцени, на передній план сцени виходять ведучі.

Перша ведуча: Ми не можемо сьогодні не згадати наших матерів, які приносять материнську ласку сердець і до нас. Вони вчать нас: допомагають знання і мудрість здобувати, долати труднощі. Низький уклін їм!

Друга ведуча: А тепер, шановні глядачі, дайте відповіді на такі питання:

1. Скільки ночей недоспали ваші матері, коли ви хворіли?
2. Скільки разів вони за вас молилися?
3. Скільки разів вони готували для вас їжу?
4. Які смачні страви готували і готують ваші мами?
5. Скільки одягу та білизни для вас вони випрали і зашили?
6. Скільки добрих порад і настанов дали вам ваші мами?
7. Скільки разів ваші мами вас сварили?

Присутні відповідають на питання.

Перша ведуча: А зараз ми запрошуємо дівчат, майбутніх матерів, до участі у конкурсі «П'ять важких ситуацій».

1. Що ви зробите, якщо ваш малюк вчинив голосний лемент у громадському місці?
2. Як ви відреагуєте на те, що ваша дитина почала лаятись?
3. Що ви відповісте на запитання трирічного малюка «Звідкіля я взявся?»
4. Як ви вчините, якщо ваша дитина принесла додому щеня, а ви не бажаєте заводити тварину?
5. Ваша реакція на прохання дитини мати кишенькові гроші?

*Дівчата відповідають на питання. За найкращі відповіді їм вручають призи.
Далі звучить пісня «Мамина вишня».*

Друга ведуча: Трапляється, що забувають стежку до рідної домівки деякі сини й дочки. Мамина біла хата, мамина вишня оспівані у піснях... Та незабутній наш поет-гуморист Степан Олійник розповів і про інші почуття до маминої хати.

На сцену виходить перший читець і розповідає вірш С. Олійника:

Сива мати сорок літ прожила в тій хаті,
Де за ганком – вишень цвіт, яблуні крислаті!..
Доглядала спій садок, мальви буйнорослі..
Але ось – прибув синок до матусі в гості:
На машині «Жигулі», стрижений по моді..
– Годі жить вам у селі, порпатись в городі!
Вже давно пора до нас перебратись, мамо:
Телевізор, ванна, газ – шик, сказати прямо!
Не ходить ні до гусей, ні по воду вранці,
Кожен вечір – то хокей, то спортивні танці!
– Не вагайтесь! – говорив. І, знайти щоб «свата»,
В райгазеті об'явив: «Продається хата!»
Налетіли покупці – і нема вже хати!..
Втерши сльози на лиці, в путь збиралась мати.
Походила по двору, щоб одвести душу,
В сад зайшла і, мов сестру, обіймала грушу.
Щебетали в синь небес птахи на світанні..
І повіз її експрес до синочка Вані!
...Був давно готовий план, як зустріти неньку:
Одвели старій диван, тумбочку гарненьку.
Вечорами внук Артур грав їй на баяні.
Потім – з бази гарнітур притаскали Вані.
Інші меблі – інший план! І невістка строга
Пересунула диван ближче до порога.
Згодом десь припер синок дзеркало у рамі

Та в «передню», у куток, – розкладушку мамі.
Повалило в Ваньків дім більше друзів, звісно...
Рік минув, і в домі всім стало «дуже тісно»!
Про повернення в село не могла й гадати:
Вже в старої не було ні грошей, ні хати!
Сварки, чвари почались... А за тиждень Ванька
Розліпив об'яви скрізь: «Є хороша нянька!»
В мамин сад іде весна, знов цвісти він буде...
Де живе тепер вона – знають добрі люди!

Перша ведуча: Ми ростемо, мужніємо. А поряд сивіють наші матері. Таке життя. Але зупинимо час на мить. Огляньмося. Чи все ми робимо, щоб наші матері не так швидко старіли? Чи є у нашому серці доброта, любов, ласка до них? Чим віддячуємо їм? Буває так, що діти віддячують матерям будинками престарілих, байдужістю, безцеремонністю, а іноді й грубістю.

На сцену виходить другий читець і розповідає вірш:

Ех, талант, гіркий полин,
Туга удовина.
Був у мами один син,
Золота дитина.
Доглядала, як могла,
Рук не покладала,
А подався із села –
В гості виглядала...
Але син не поспішав
Їхати додому.
Жив собі, не сумував –
Добре молодому:
Ні кола ні двора,
Ні дітей, ні жінки,
Від Амуру до Дніпра
Воленька та й тільки.

Та сумна балада ця,
Не діждалась мама,
Наздогнала молодця
Вістка-телеграма.
Він зібгав її в кулак,
Ледве стримав сльози
І поніс його літак
Крізь сніги, морози...
Увійшов у рідний дім,
Люди, плач, родина,
І постала перед ним
Чорна домовина.
Він незграбно шапку зняв,
Він схилив коліна,
Він невітішно заривав,
Як мала дитина...
Але що тепер плачі,
Совісті докори.
Син посивів уночі
У думках і горі.
І померла тільки з ним
Та його провина...
Був у мами один син,
Золота дитина.

Друга ведуча: Мати... Материнське серце здатне проймається болем на відстані, журитися долею своїх дітей усе життя. Якби могла, сонечко прихилила б. Немає нічого більшого і святішого, як любов материнська – безкорислива і чиста.

На сцену виходить перший читець і розповідає «Легенду про матір» М. Вороного:

Дівчину вродливу юнак покохав:
Дорожче від неї у світі не мав.

І клявся, божився, що любить її
Над сонце, над місяць, над зорі ясні.
«Тебе я кохаю. За тебе умру...
Віддам за кохання і неньку стару!»
Та мила його не боялась гріха:
Була, як гадюка, зрадлива, лиха.
Всміхнулась лукаво і каже йому:
«Не вірю, козаче, коханню твому...
Як справді кохаєш, як вірний єси,
Мені серце неньки живе принеси».
Юнак, мов стерявся: не їв і не спав,
Три дні і три ночі він десь пропадав.
І стався опівночі лютий злочин:
Мов кат, витяг серце у матері син...
І знову до милої з серцем в руках
Побіг і скажений гонив його жаж.
Ось-ось добігає, не чуючи ніг,
Та раптом спіткнувся і впав на поріг.
І серденько неньчине кров'ю стекло
І ніжно від жалю воно прорекло,
Востаннє озвалось до сина в ту мить:
«Мій любий, ти впав... Чи тобі не болять?»

Звучить пісня «Сину, ангел мій...». Читець йде зі сцени. На передній план сцени виходять ведучі.

Перша ведуча: В одній легенді розповідається, як Ісуса Христа запитали, що є найбільшим Божим шедевром або творивом, то Він, звівши догори очі, відповів: «Це серце! Це перш за все серце матері, переповнене любов'ю до всіх».

Друга ведуча: Арабське прислів'я говорить так: «Господь не міг усюди бути сам, тому сотворив матерів, щоби його заступали». Ніколи не забувайте своїх матерів – добрих і ніжних, привітних і ласкавих.

На сцену виходить другий читець і розповідає вірш:

Допоки нас чекають наші мами
І доки виглядають нас батьки,
Провідуймо. Та не лише листами.
Хоч дорогі їм і скупі рядки.
Коли неждано вдарять дзвони в далі,
Тоді на все, на все знайдеться час.
Але ні сльози, ні вінок печалі –
Уже ніщо не виправдає нас.
Заніє жаль у щедрім слові «Мама»,
І чайкою здригнеться синя вись.
Провідуймо і завжди пам'ятаймо,
Що можемо запізнитися колись.

Читець йде зі сцени, звучить пісня А. Горчинського «Росте черешня». Потім на передній план сцени виходять ведучі.

Перша ведуча: Ніколи не сваріться з найближчою вам людиною, з мамою. І як би ви деколи не намагалися витіснити її з серця, замінивши своїми кращими друзями і подругами, – нічого не вийде. У важку і гірку годину життя ви все одно згадаєте про свою маму – найближчу і найріднішу істоту – і неодмінно до неї звернетесь... Умійте цінувати любов Матері. Будьте дбайливі до цієї любові. Не ображайте її випадковою грубістю, різким словом, неслухняністю. Адже лише мама думає про нас завжди і скрізь. Тільки мама завжди приймає нас такими, які ми є. Серце її завжди зі своєю дитиною.

На сцену виходить перший читець і читає вірш про Мамину молитву:

Перед Богом мама на колінах,
Щирим серцем молиться вона.
І горить незмінна і нетлінна
Віра – непідкупна і міцна!
Ця молитва небо відкриває,
Ця молитва рветься в Небеса,
Бо любов Господня в ній палає!
І слова, як вранішня роса.

Кожна крапля має силу Божу
Для нужденних, хворих і німих...
За дітей незрячих і безсилих –
Молиться не тільки за своїх!
За дітей, щоб вирвати із пекла,
Усім серцем молиться вона.
В цій молитві сила зорепаду
І морської хвилі глибина...
Перед Богом на колінах мати,
А насправді – воїн на коні!!!
Дай бажання поряд з нею стати
І молитись, Боже, і мені!!!

Читець йде зі сцени, на передній план сцени виходять ведучі.

Друга ведуча: Минають роки, десятиліття, змінюються устрої, а на землі споконвіку є мати. Вічна і свята, грішна і праведна, як і ця свята земля, на якій ми живемо. Стоїть мати і молиться за нас з вами, за наше майбутнє, за наш спокій, за мир на землі. Тож помолімось і ми за неї.

Звучить «Пісня про матір» у виконанні Н. Шестак.